

ความมุ่งหมายของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาศักยภาพของวัดในการเป็นแหล่งเรียนรู้ทางด้านพลังงานทดแทน และจัดทำหลักสูตรบทเรียนท้องถิ่นสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม ทางด้านพลังงานทดแทน เกี่ยวกับ การผลิตเชื้อเพลิงชีวภาพ

การศึกษาศักยภาพการเป็นแหล่งเรียนรู้ทางด้านพลังงานทดแทนได้ใช้ วัดสวนร่มบารมี ต.วังฆ้อง อ.พรหมพิราม จ.พิษณุโลก เป็นวัดต้นแบบ โดยใช้การจัดเวทีสนทนากลุ่ม (Focus group) การสังเกตโครงการและกิจกรรมที่วัดได้ทำผ่านมานในอดีต นำมาวิเคราะห์ด้วย SWOT Analysis เพื่อค้นหาเหตุปัจจัยและเงื่อนไขที่ส่งเสริมให้วัดเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ดี พร้อมทั้งจัดเวทีประชุมร่วม ชุมชน วัด และโรงเรียน เพื่อร่างหลักสูตรบทเรียนท้องถิ่นทางด้านพลังงานทดแทนโดยชุมชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและออกแบบหลักสูตรร่วมกัน เพื่อจัดทำเป็นหลักสูตรบทเรียนท้องถิ่นสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมทางด้านพลังงานทดแทน เกี่ยวกับการผลิตเชื้อเพลิงชีวภาพที่เหมาะสมตรงตามที่ชุมชนต้องการ แล้วนำมาทดสอบกับกลุ่มเป้าหมายชุมชน จำนวน 30 คน ในโครงการ “ครอบครัวพลังงาน” ที่วัดสวนร่มบารมี เพื่อค้นาศักยภาพของวัดในการเป็นแหล่งเรียนรู้ทางด้านพลังงานทดแทน โดยประเมินประสิทธิผลของบทเรียนท้องถิ่น จากแบบประเมินทักษะและกระบวนการโดยการสังเกต หลังจากนั้นเพื่อเป็นการยืนยันประสิทธิผลของบทเรียน ได้นำหลักสูตรบทเรียนท้องถิ่นไปทดสอบกับกลุ่มเป้าหมายนักเรียนประถมศึกษาชั้นปีที่3 – 6 ที่โรงเรียนวัดเขาน้อย จำนวน 30 คน โดยประเมินประสิทธิผลของบทเรียนจากแบบประเมิน Pretest – Posttest และวิเคราะห์ผลคะแนนทางสถิติเพื่อหาค่าเฉลี่ยการวัดทักษะและกระบวนการเรียนรู้

ผลการศึกษา พบว่า ความศรัทธาที่ชุมชนมีต่อวัด และความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ของพระวิทยากร เป็นปัจจัยหลักในการที่จะทำให้วัดเป็นแหล่งเรียนรู้ในกิจกรรมด้านต่างๆ ถ้าเรานำความรู้ และเทคโนโลยีใหม่ๆทางด้านพลังงานทดแทน มาจัดทำเป็นหลักสูตรที่เหมาะสมตามสภาพทรัพยากรที่ท้องถิ่นมีอยู่ โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร และนำมาส่งเสริมให้พระวิทยากรของวัดเผยแพร่ จะทำให้วัดมีศักยภาพพร้อมที่จะเป็นแหล่งเรียนรู้ทางด้านพลังงานทดแทนได้เป็นอย่างดี และหลักสูตรที่นำมาส่งเสริมนั้นจะต้องมีรูปแบบที่ ง่าย สดุดสนาน เน้นการปฏิบัติ นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง จะทำให้หลักสูตรมีประสิทธิผลต่อกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนในชุมชน

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย เกี่ยวกับการพัฒนาให้วัดเป็นแหล่งเรียนรู้ทางด้านพลังงานทดแทน มีดังนี้ (1) พระวิทยากร ต้องได้รับการพัฒนาให้มีความรู้กว้างขวาง มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ได้เป็นอย่างดี (2) หลักสูตรทางด้านพลังงานทดแทนที่จัดทำขึ้น ต้องเข้าใจง่าย เน้นการปฏิบัติ ใช้ทรัพยากรที่มีในท้องถิ่น และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง (3) การส่งเสริมของภาครัฐ ต้องสนับสนุนด้านความรู้ เทคโนโลยี งบประมาณ โฆษณา ประชาสัมพันธ์ และการตลาดสู่แหล่งเรียนรู้ชุมชน ทั้ง 3 องค์ประกอบถ้าได้รับการส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง จะเป็น 3 เสาหลักในการพัฒนาให้วัดอื่นๆมีศักยภาพในการเป็นแหล่งเรียนรู้ทางด้านพลังงานทดแทนได้เช่นเดียวกันกับวัดสวนร่มบารมี ต.วังฆ้อง อ.พรหมพิราม จ.พิษณุโลก